

Motion till riksdagen 2025/26:3876

av Mikael Damberg m.fl. (S)

med anledning av skr. 2025/26:83 Riksrevisionens rapport om statens arbete med Agenda 2030

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en plan för hur den ska skärpa sitt arbete med Agenda 2030-målen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling utgör en gemensam handlingsplan för att utrota fattigdom och hunger, bekämpa ojämlikhet, främja jämställdhet, värna mänskliga rättigheter och skydda planetens naturresurser. Genom de 17 målen och deras delmål har världens länder enats om en väg framåt för hållbar utveckling. Agendan omfattar den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen av hållbarhet.

Sverige har länge haft en framträdande roll i arbetet för hållbar utveckling, både nationellt och internationellt. Denna position riskerar nu att gå förlorad. Den nuvarande regeringen har steg för steg monterat ned de strukturer som tidigare byggts upp för att säkerställa måluppfyllelsen. Regeringen har lagt ned Agenda 2030-kansliet. Myndigheterna måste inte längre rapportera sitt arbete med Agenda 2030 och budgeten för uppföljningen har minskats, vilket kommer att påverka Sveriges möjligheter att nå målen. Det har varit en kontinuerlig neddragning under lång tid och nu finns i praktiken inget nationellt Agenda 2030-arbete kvar.

Regeringen brister i sitt arbete med Agenda 2030

Regeringens kapitulation när det gäller utvecklingspolitiken berör alla de 17 Agenda 2030-målen.

Ett av dessa områden är miljö- och klimatområdet, där regeringen fullkomligt har misslyckats med att bedriva en effektiv och träffsäker politik. Under 2024 ökade klimatutsläppen med hela 7 procent, vilket är näst mest i hela EU, mest med undantag för Rumänien. Det motsvarar den största utsläppsökningen på 15 år. Dessutom visar regeringens egen budgetproposition för 2026 att Sverige nu ser ut att missa alla klimatmål, såväl i EU som nationellt. Det riskerar att leda till dyra böter och försämra Sveriges trovärdighet internationellt.

Regeringen skjuter klimatpolitiken framför sig genom att i ett sent skede tillsätta den så kallade Styrmedelsutredningen (dir. 2024:98), som först 2026 ska presentera sina förslag. Men med nuvarande tempo riskerar hela mandatperioden att gå förlorad. Det innebär en skuld av utsläpp som blir dyrare att betala i framtiden. Vi socialdemokrater har lagt många förslag för en mer ambitiös och effektiv klimatpolitik. Vi vill här särskilt understryka betydelsen av att Sverige och EU lever upp till Parisavtalet.

Näst efter klimatförändringarna är hoten mot den biologiska mångfalden ett av våra mest utmanande problem. Vår miljö och natur står under hård press, inte minst genom klimatförändringar, övergödning, överfiske, gifter och nedskräpning. Därför måste vi skydda den biologiska mångfalden och se till att fler ska kunna både bruka och njuta av naturen.

För att lyckas med detta är det bl.a. avgörande med en tillräcklig naturvård. Men under den här mandatperioden har naturvården brustit. Regeringen har genomfört kraftiga nedskärningar i naturvården, vilket försämrat möjligheterna att såväl skydda våra naturområden, arter och ekosystem som att främja friluftsliv och skapa nya jobb-tillfällen. Vi socialdemokrater vill tvärtom öka finansieringen till skötsel av naturreservat och nationalparker, underhåll av vandringsleder, verksamhet vid naturrum samt lokala och kommunala naturvårdsprojekt.

I samband med förra årets skrivelse 2024/25:66 *Sveriges genomförande av Agenda 2030* går vi igenom regeringens bristande hantering på de olika områdena inom Agenda 2030. Vi hänvisar till vår följdmotion 2024/25:3300 för en djupgående bedömning.

Regeringens arbete med Agenda 2030-målen är otillräckligt och vi kräver att regeringen återkommer med en plan för hur de ska stärka sitt arbete.

Mikael Damberg (S)

Gunilla Carlsson (S)

Ingela Nylund Watz (S)

Peder Björk (S)

Joakim Sandell (S)

Eva Lindh (S)

Patrik Lundqvist (S)